

Bądź moimi oczami

Tekst: Dagmara Gradolewska

Liczba osób niewidomych, dotkniętych chorobami oczu czy słabowidzących stale rośnie. Rozwój technologii zdecydowanie ułatwił im życie codzienne. Bez większego problemu mogą wysyłać wiadomości czy korzystać z Internetu. Trudności pojawiają się jednak w momencie przekroczenia progu domu. Natłok bodźców, dźwięków, nierównych powierzchni, niedziałających świateł, roboty drogowe i wiele innych rzeczy – to wszystko może skutecznie zniechęcić niewidomą osobę do samodzielności. Na szczęście z pomocą przychodzą, jak zawsze nieocenione, psy przewodnicy. To właśnie im poświęcimy uwagę w tym artykule.

Fundusze Europejskie

Wiedza Edukacja Rozwój

**Rzeczpospolita
Polska**

Unia Europejska
Europejski Fundusz Społeczny

Czas do szkoły

Proces szkolenia psa przewodnika jest bardzo trudny i czasochłonny, ponieważ trwa prawie dwa lata. Przez cały czas pies mieszka z trenerem, który ma odpowiednią wiedzę i ukończone kursy. Przygoda futrzanego terapeuty rozpoczyna się od selekcji w wieku szczenięcym. Niestety, nie każdy maluch nadaje się do tak ważnej pracy. Zazwyczaj pracuje się z labradorami lub golden retrieverami, jednak nie jest to wymóg. Tak naprawdę każdy pies wpisujący się w oczekiwania może stać się czymiś oczami. Pożądane są opanowanie, odporność na stres, spokój i chęć do współpracy. Następnie szczeniak poznaje podstawowe komendy, które stopniowo są rozszerzane o specjalistyczne (np. „naprzód!”, „prowadź prosto!”, „w lewo!”, „w prawo!”, „prowadź sam!”, „szukaj przejścia!”).

Na końcu czworonożny kandydat przechodzi egzamin, po którym otrzymuje certyfikat i status psa asystującego. W kolejnym etapie dobiera się mu odpowiedniego człowieka, który wymaga pomocy. Niewidoma osoba musi również przejść szkolenie, dzięki któremu nauczy się podstaw opieki nad psem, pozna jego wyuczone komendy, a przede wszystkim żyje się z nim. Pozostaje już tylko egzamin końcowy, tym razem dla osoby niewidomej. Po pozytywnym wyniku zabiera nowego przyjaciela do domu. Dzięki temu osoba niewidoma nabiera pewności siebie, łatwiej nawiązuje kontakty, a przede wszystkim bezpieczniej i szybciej porusza się po terenie. Na tym jednak nie kończy się nauka. Pies przewodnik, jak każdy inny, musi mieć zaspokojone wszelkie potrzeby fizjologiczne, ale także behawioralne. Ponadto trzeba zaplanować czas na odpoczynek i relaks. Najlepiej jasno zakomunikować psu, że w tym momencie nie jest potrzebny i może się oddalić. Pamiętajcie, że pies pracujący jest na wiecznym czuwaniu i bez relaksu może nabawić się problemów ze zdrowiem i z psychiką.

Nie przeszkadzaj!

Mimo wciąż rosnącej świadomości nadal znajdują się osoby nieszanujące pracy psa asystującego. Warto pamiętać, że opiekunowie całkowicie na nich polegają. Dla ułatwienia ubiera się psy w szelki z napisem „pracuję, nie przeszkadzać” czy „pies asystujący”. Dodatkowo uprzęż jest wyposażona w pałąk, który pozwala człowiekowi lepiej wyczuć pracę psa oraz szybciej zareagować przy niespodziewanym skręcie.

Pies przewodnik musi być w pełni skupiony na wykonywaniu swojego zadania, aby nie narazić człowieka na niebezpieczeństwo. Wszelkie zaczepki, nawoływanie, wycią-

ganie do niego rąk może skutecznie zniweczyć cały proces komunikacyjny.

System kluczem do sukcesu

Dwudziestego drugiego marca 2019 roku nastąpiło podpisanie umowy między Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych a pięcioma partnerami: Polskim Związkiem Niewidomych, Fundacją na Rzecz Osób Niewidomych Labrador – Pies Przewodnik, Fundacją Pies Przewodnik, Fundacją Psie Serce (ostatecznie wycofała się z projektu) oraz Fundacją Vis Maior.

Umowa dotyczy projektu „Budowanie kompleksowego systemu szkolenia i udostępniania osobom niewidomym psów przewodników oraz zasad jego finansowania”. W ramach tego zostaną ustalone standardy dotyczące wyboru odpowiedniego szczeniaka, przeprowadzania testów, zasady rekrutacji w doborze człowieka do psa, systemu szkolenia trenerów oraz wiele innych ważnych kwestii. Dzięki temu jest szansa, aby rocznie szkolono znacznie więcej psów przewodników, a tym samym osoby niewidome zyskały szansę na lepsze życie.

Osoby zainteresowane treściami przedstawionymi w artykule prosimy o kontakt: Centrum Rehabilitacji Instytutu Tyflogicznego Polskiego Związku Niewidomych, tel. 22 635 52 84, www.pzn.org.pl.

Dagmara Gradolewska

Trenerka psów i behawiorystka.

Państwowy Fundusz
Rehabilitacji Osób
Niepełnosprawnych

